



پایان نامه جهت اخذ کارشناسی ارشد
رشته تبلیغ و ارتباطات فرهنگی

عنوان:

خط‌مشی ارتباطات میان فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندیشه آیت الله خامنه ای

استاد راهنما دکتر سید محمد حسین هاشمیان

استاد مشاور دکتر کریم خان محمدی

نگارش محمد رضا زمانی

زمستان 1392

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	فصل اول
1	کلیات تحقیق
1	1-1- بیان مسئله
3	2-1- اهداف
3	3-1- سؤالات
3	1-3-1- سوال اصلی
3	2-3-1- سؤالات فرعی
4	4-1- ضرورت
5	5-1- روش شناسی
5	6-1- تحلیل مضمون
6	7-1- تعریف عملیاتی واژگان
Error! Bookmark not defined.	فصل دوم
Error! Bookmark not defined.	ادبیات تحقیق
Error! Bookmark not defined.	در آمد
Error! Bookmark not defined.	1-2- خط‌مشی گذاری عمومی
Error! Bookmark not defined.	1-1-2- تعریف و مفهوم خط‌مشی عمومی
Error! Bookmark not defined.	2-1-2- نقشهای اصلی خط‌مشی عمومی
Error! Bookmark not defined.	3-1-2- ویژگی های خط‌مشی عمومی
Error! Bookmark not defined.	4-1-2- انواع خط‌مشی عمومی
Error! Bookmark not defined.	الف-خط‌مشیهای فراگیر
Error! Bookmark not defined.	ب- خط‌مشیهای هادی یا راهنما
Error! Bookmark not defined.	ج- خط‌مشیهای صریح و خط‌مشیهای تلویحی
Error! Bookmark not defined.	5-1-2- انواع فرایندهای خط‌مشی‌گذاری
Error! Bookmark not defined.	1-5-1-2- فرآیند عقلانی خط‌مشی‌گذاری
Error! Bookmark not defined.	2-5-1-2- فرآیند سیاسی و مبتنی بر قدرت
Error! Bookmark not defined.	2-2- خط‌مشی فرهنگی
Error! Bookmark not defined.	1-2-2- مفهوم فرهنگ
Error! Bookmark not defined.	2-2-2- تعریف و ابعاد خط‌مشی فرهنگی
Error! Bookmark not defined.	3-2-2- زمینه های نظری شکل‌گیری مفهوم خط‌مشی فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 4-2-2- راهبردهای اصلی در خطمشی فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 5-2-2- سطوح خطمشی فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... (1) پرداختن به مسائل فرهنگی روشن و آشکار

Error! Bookmark not defined..... 3-2- خطمشی‌گذاری فرهنگی؛ تعریف و ابعاد

Error! Bookmark not defined..... 1-3-2- انواع خطمشی‌گذاری فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 2-3-2- امکانات و محدودیتهای خطمشی‌گذاری فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 4-2- ارتباطات میان فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 1-4-2- مقدمه

Error! Bookmark not defined..... تعریف ارتباطات

Error! Bookmark not defined..... فرهنگ و ارتباطات

Error! Bookmark not defined..... 2-4-2- ارتباط میان فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 3-4-2- ماهیت ارتباطات میان فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 4-4-2- اشکال ارتباط میان فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 5-4-2- عناصر ارتباط میان فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... 6-4-2- رابطه ارتباطات میان فرهنگی و ادیان

Error! Bookmark not defined..... 7-4-2- روابط بین‌الملل و ارتباطات میان فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... فصل سوم

Error! Bookmark not defined..... روش‌شناسی تحقیق

Error! Bookmark not defined..... 1-3- پارادایم تحقیق

Error! Bookmark not defined..... 1-1-3- انواع پارادایم های

Error! Bookmark not defined..... 1-1-1-3- پارادایم اثباتگرایی (پوزیتیویسم)

Error! Bookmark not defined..... 2-1-1-3- پارادایم تفسیرگرایی

Error! Bookmark not defined..... 3-1-1-3- پارادایم انتقادی

Error! Bookmark not defined..... 2-3- روش گردآوری داده‌ها

Error! Bookmark not defined..... 3-3- روش تحلیل داده‌ها (تحلیل مضمون)

Error! Bookmark not defined..... 1-3-3- چپستی مضمون و چگونگی شناخت آن در متن

Error! Bookmark not defined..... 1-1-3-3- تعریف مضمون

Error! Bookmark not defined..... 2-1-3-3- روش های شناخت مضمون

Error! Bookmark not defined..... 3-1-3-3- کاربرد نرم‌افزارهای رایانه‌ای در تحلیل مضمون

Error! Bookmark not defined..... 4-1-3-3- قالب مضامین

Error! Bookmark not defined..... 5-1-3-3- ماتریس مضامین

Error! Bookmark not defined..... 6-1-3-3- شبکه مضامین

Error! Bookmark not defined..... 7-1-3-3- تحلیل مقایسه‌ای

Error! Bookmark not defined..... تصمیم‌های مهم قبل از شروع تحلیل مضمون

- 4-3- مدل مفهومی تحقیق Error! Bookmark not defined.
- 1-4-3- آشنا شدن با داده‌ها Error! Bookmark not defined.
- 2-4-3- ایجاد کدهای اولیه و کدگذاری Error! Bookmark not defined.
- 3-4-3- جستجو و شناخت مضامین Error! Bookmark not defined.
- 4-4-3- ترسیم شبکه مضامین Error! Bookmark not defined.
- فصل چهارم Error! Bookmark not defined.
- یافته های تحقیق Error! Bookmark not defined.
- مقدمه Error! Bookmark not defined.
- 1-4-1- قلمرو خطمشی‌گذاری ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری Error! Bookmark not defined.
- defined.
- 1-1-4- ارتباطات میان فرهنگی داخلی Error! Bookmark not defined.
- 2-1-4- ارتباطات میان فرهنگی خارجی Error! Bookmark not defined.
- 2-4-2- اصول و مبانی مورد نظر رهبری در خطمشی‌گذاری ارتباطات میان فرهنگی Error! Bookmark not defined.
- defined.
- 1-2-4- مردم را یکی دانستن Error! Bookmark not defined.
- 2-2-4- به خدا توکل داشتن Error! Bookmark not defined.
- 3-2-4- تصمیم بر حرکت داشتن Error! Bookmark not defined.
- 4-2-4- نهادینه کردن احساس مسئولیت فراتر از خود در بین مردم Error! Bookmark not defined.
- 5-2-4- زنده کردن روحیه شهادت در مقابل ذلت در مردم Error! Bookmark not defined.
- 6-2-4- هماهنگی و همدلی قوای سه‌گانه Error! Bookmark not defined.
- 7-2-4- دلسوزانه بودن مشی مسئولان Error! Bookmark not defined.
- 3-4- اهداف خطمشی‌های ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه رهبری Error! Bookmark not defined.
- 1-3-4- اهداف داخلی Error! Bookmark not defined.
- 1-1-3-4- شناساندن هویت واقعی مسلمانان و اقوام به آنها Error! Bookmark not defined.
- 2-1-3-4- رشد علم Error! Bookmark not defined.
- 3-1-3-4- رشد اقتدار ملی Error! Bookmark not defined.
- 4-1-3-4- رشد اخلاق Error! Bookmark not defined.
- 5-1-3-4- تقویت عشق به معنویت و ارتباط با خدا Error! Bookmark not defined.
- 6-1-3-4- ایجاد امنیت Error! Bookmark not defined.
- 7-1-3-4- ناخودی احساس نکردن خرده فرهنگ‌ها و فرهنگ‌های مختلف Error! Bookmark not defined.
- 2-3-4- اهداف خارجی Error! Bookmark not defined.
- 1-2-3-4- ترویج این انقلاب و اسلام به عنوان اسلام عزتمند و حاوی افتخار Error! Bookmark not defined.
- 2-2-3-4- همزیستی اسلامی با صاحبان ادیان و مذاهب مختلف Error! Bookmark not defined.
- 3-2-3-4- بیدار بودن و بیدار کردن ملت و امت مسلمان Error! Bookmark not defined.

- 4-2-3-4- حاکم کردن برادری اسلامی در بین امت مسلمان Error! Bookmark not defined.
- 5-2-3-4- حساس کردن مسلمانان نسبت به غده سرطانی صهیونیستی و مسئله فلسطین ... Error! Bookmark not defined.
- 6-2-3-4- ایجاد شکاف کردن تفاوت های مذهبی Error! Bookmark not defined.
- 4-4-4- مجریان خطمشی های ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه رهبری Error! Bookmark not defined.
- 1-4-4- مردم Error! Bookmark not defined.
- 2-4-4- مسئولان کشورهای اسلامی Error! Bookmark not defined.
- 3-4-4- دولت های کشورهای مسلمان Error! Bookmark not defined.
- 4-4-4- مسئولین نظام (نهادهای) در ایران Error! Bookmark not defined.
- 5-4-4- نخبگان-چه نخبگان سیاسی، چه نخبگان فرهنگی Error! Bookmark not defined.
- 6-4-4- روشنفکران Error! Bookmark not defined.
- 7-4-4- علمای دین Error! Bookmark not defined.
- 8-4-4- دانشجویان و دانشگاهیان Error! Bookmark not defined.
- 9-4-4- نویسندگان و شاعران و هنرمندان Error! Bookmark not defined.
- 10-4-4- جوانان Error! Bookmark not defined.
- 5-4-4- راهبردهای مورد نظر رهبری جهت نیل به اصول و مبانی مورد نظر در خطمشی های ارتباطات میان فرهنگی Error! Bookmark not defined.
- 1-5-4- راهبردهای عمومی Error! Bookmark not defined.
- 1-1-5-4- سهم شمردن مردان و زنان در به ثمر رسیدن انقلاب Error! Bookmark not defined.
- 2-1-5-4- عشق ورزیدن مردم به مسئولان Error! Bookmark not defined.
- 3-1-5-4- محرومیت زدایی Error! Bookmark not defined.
- 4-1-5-4- بالا بردن سطح آگاهی واقعی مردم نسبت به مسائل داخلی و خارجی کشور که باعث غفلت زدایی می شود Error! Bookmark not defined.
- 5-1-5-4- جمعیت را جوان و شاداب و دور از فساد نگه داشتن Error! Bookmark not defined.
- 6-1-5-4- تقویت فرهنگ و ایمان مردم Error! Bookmark not defined.
- 7-1-5-4- مردم را با احکام دین آشنا کردن Error! Bookmark not defined.
- 8-1-5-4- به نسل جوان خود اعتماد کردن Error! Bookmark not defined.
- 9-1-5-4- ایجاد پیوند عاطفی در ارتباطات میان فرهنگی Error! Bookmark not defined.
- 10-1-5-4- ایجاد روح امید و نشاط در مردم Error! Bookmark not defined.
- 2-5-4- راهبردهای میان فرهنگی Error! Bookmark not defined.
- 1-2-5-4- استفاده از اختلافات به عنوان استعدادهای مختلف Error! Bookmark not defined.
- 2-2-5-4- ثروت ملی شمردن فرهنگ ها و اقوام مختلف Error! Bookmark not defined.
- 3-2-5-4- مقابله جدی با عوامل تجزیه قومی در کشور Error! Bookmark not defined.
- 4-2-5-4- به رسمیت شناختن تفاوتها و مدیریت کردن آنها Error! Bookmark not defined.
- 5-2-5-4- رعایت خط قرمزها اعتقادی توسط مردم و مسئولین Error! Bookmark not defined.

- Error! Bookmark not defined.** 6-2-5-4- فراموش کردن گذشته(اختلافات بر سر ولایت) و انجام وظیفه امروز
- Error! Bookmark not defined.** 3-5-4- راهبردهای اجرایی
- Error! Bookmark not defined.** 1-3-5-4- برگزاری دوره های نهضت سواد آموزی
- Error! Bookmark not defined.** 2-3-5-4- ایجاد اشتغال در بین اقوام و مناطق محروم
- Error! Bookmark not defined.** 3-3-5-4- استفاده از تکنیکهای هنری و تبلیغی موجود
- Error! Bookmark not defined.** 4-3-5-4- برقرای وحدت حوزه و دانشگاه
- Error! Bookmark not defined.** 5-3-5-4- ایجاد گفتمان
- Error! Bookmark not defined.** 6-3-5-4- عدم تشابه اسلامگرایی با تحجر و قشری‌گری و تعصبهای جاهلانه و افراطی
- Error! Bookmark not defined.** 7-3-5-4- استفاده از حج به عنوان نماد اتحاد فراملی مسلمانان
- Error! Bookmark not defined.** 8-3-5-4- اسلامی کردن دانشگاه‌ها
- Error! Bookmark not defined.** 9-3-5-4- نشان دادن نشانه های وحدت در امت اسلامی
- Error! Bookmark not defined.** 4-5-4- راهبردهای مشارکتی
- Error! Bookmark not defined.** 1-4-5-4- سازندگی و آبادانی در مناطق محروم
- Error! Bookmark not defined.** 2-4-5-4- تشکیل صندوق قرض الحسنه
- Error! Bookmark not defined.** 6-4- آسیبهای مورد نظر رهبری در ارتباطات میان فرهنگی
- Error! Bookmark not defined.** 1-6-4- آسیب های خارجی
- Error! Bookmark not defined.** 1-2-6-4- استفاده از الگوهای التقاطی و انحرافی
- Error! Bookmark not defined.** 2-2-6-4- روی کار آوردن عناصری است که خود را متعهد به آمریکا و غرب میدانند
- Error! Bookmark not defined.** 3-2-6-4- کمکاری مسئولین
- Error! Bookmark not defined.** 4-1-6-4- عدم تسری رفتار اختلاف انگیز گروه اندک به عموم مردم
- Error! Bookmark not defined.** 5-1-6-4- میل به اشرافی‌گری و حیف و میل بیت‌المال
- Error! Bookmark not defined.** 6-1-6-4- سوء استفاده نکردن دشمن از خطمشی‌ها
- Error! Bookmark not defined.** 7-1-6-4- توجه به رسانه‌های خارجی و برخی از رسانه‌های داخلی
- فصل پنجم**
- نتیجه گیری و پیشنهادات**
- Error! Bookmark not defined.** 1-5- مقدمه
- Error! Bookmark not defined.** 2-5- اصول و مبانی خطمشی‌گذاری ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری
- Error! Bookmark not defined.** 3-5- اهداف خطمشی‌گذاری ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری
- Error! Bookmark not defined.** 3-5- مجریان و بازیگران عرصه ارتباطات میان فرهنگی

- 4-5- راهبردهای مورد نظر رهبری جهت نیل به اصول مورد نظر رهبری در ختمشی گذار ارتباطات میان فرهنگی **Error! Bookmark not defined.**
- 5-5- اسباب های موجود در ختمشی گذاری ارتباطات میان فرهنگی **Error! Bookmark not defined.**
- منابع و ماخذ **Error! Bookmark not defined.**

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱- بیان مسئله

فرهنگ و ارتباطات دو جزء به هم پیوسته ای هستند که جزء لاینفک هر جامعه ای به شمار می آیند. برای ارتباطات انواع گوناگونی وجود دارد که یکی از مهمترین و شایعترین انواع آن ارتباط میان فرهنگی است.

پیدایش گروه های مختلف انسانی با فرهنگ و اداب و رسوم مختلف و تلاش آنان برای ایجاد ارتباط با گروه های دیگر از نوع انسانی باعث پیدایش مقوله ارتباطات میان فرهنگی شد. و وجود گروه های مختلف مذهبی، قومی و نژادی در کشور با توجه به همسایگی آنان با گروه های مشابه در کشور های مجاور و ضرورت حفظ و انسجام هویت ملی و همچنین حفظ ارزشهای فرهنگی و اجتماعی فرا ملی در جهان اسلام، توجه به ارتباطات میان فرهنگی در خط مشی گذاریهای کلان و خرد کشوری را آشکار می سازد. و ایجاد سازوکار همکاری و هماهنگی صحیح میان گروه های مختلف فرهنگی، قومی و نژادی (در قالب خط مشی) با استفاده از دیدگاه ها و نظریات بازیگران این عرصه فعالیت می کنند و بینش لازم برای ایجاد ارتباط صحیح را دارا می باشند، ضروری بنظر می رسد.

این بسیار واضح است که یکی از حربه های مهم دشمنان ایجاد نفاق و اختلاف بین مذاهب و اقوام با نژادهای مختلف می باشد، بدین معنی که دشمنان با مطالعه فرهنگهای مختلف و کشف افتراقات و شباهتهایی که در میان آنها وجود دارد و بر اساس مطالعات و تجربیاتشان شروع به برنامه ریزی برای ایجاد اختلاف میان فرهنگها و در نتیجه بهره برداری مناسب از این اختلاف را دارند. لذا برای حفظ وحدت ملی در داخل، حفظ سرمایه فرهنگی و اجتماعی جهان اسلام و برداشتن گامهایی سریعتر برای پیشرفت در همه عرصه ها ابتداءً نیاز به شناخت فرهنگ ها و در گام بعدی تدوین برنامه ای مناسب برای ایجاد همبستگی و دور کردن نفاق میان فرهنگهای مختلف داخل و خارج از کشور، در جهان اسلام، می باشد.

مهمترین قسمت، پس از شناخت نوع اختلاف، ایجاد خط مشی مناسب برای مواجهه با آنها می باشد، خط مشی که نه تنها مناسب شرایط داخلی باشد بلکه شرایط جهان اسلام نیز در آن لحاظ شده باشد. از این رو بررسی ایده ها و راهکارهای رهبران جامعه، بدلیل ارتباط نسبتاً

گسترده همراه با شناخت، دغدغه حل اختلاف، ایجاد همبستگی و با دید اصلاح روابط در مواجهه با فرهنگهای مختلف می تواند دید ما را در چگونگی رفتار در مقابل فرهنگهای دیگر روشنتر کند.

در این پایان نامه سعی شده است از نظرات مقام معظم رهبری به عنوان اندیشمندی که ضمن فهم نظری جامع، سعه اطلاعاتی و اجرائی گسترده ای در میدان عمل حوزه ارتباطات میان فرهنگی دارند استفاده کرده و مختصات سیاست میان فرهنگی مطلوب از دیدگاه معظم له ارائه شود.

۱-۲- اهداف

- 1- شناخت چستی ارتباطات میان فرهنگی
- 2- دیدگاه های ایت الله خامنه ای در این موضوع و در مرحله آخر استخراج یک خطمشی در ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه ایشان می باشد.

۳-۱- سؤالات

۱-۳-۱- سوال اصلی

مختصات سیاست میان فرهنگی مطلوب از دیدگاه مقام معظم رهبری چیست؟

۲-۳-۱- سوالات فرعی

- اصول و مبانی خطی گذاری ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری چیست؟
- اهداف خطمشی گذاری ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری چیست؟
- مجریان خطمشی های ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری چه کسانی هستند؟
- آسیبهای خطمشیهای ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری چیست؟
- راهبردهای توسعه ارتباطات میان فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری چیست؟

۴-۱- ضرورت

فرهنگ و ارتباطات دو جزء لاینفک از جوامع انسانی می باشند و جامعه ای بدون این دو عنصر، متصور نمی باشد. با توسعه یافتن ارتباطات و تغییر ماهیت دادن نوع ارتباطات، فرهنگ نیز دست خوش تغییر قرار گرفته و موارد بسیاری یافت می شود که گستره ارتباطات بر فرهنگ تاثیر سوء داشته است علاوه بر این استفاده از ارتباطات، توسط دولتها و قدرتهای ذی نفوذ و صاحب امکانات پیشرفته ارتباطی، برای رسیدن به اهدافی چون، رقابت فرهنگها برای بقا و نفوذ در یکدیگر، که می توان آن را در خانواده کنونی جهان میان فرهنگهای صنعتی و غیر صنعتی دید که به اشغال فرهنگی جهان سوم و گاهی به امحای فرهنگ آن می انجامد،^۱ اشاره کرد و یا از گستره ارتباطات برای ایجاد فرهنگی جهان شمول به منظور اجرای اهداف سیاسی و اقتصادی استفاده می کنند.

در پاره ای از مواقع دولتهای ذی نفع از ارتباطات برای ایجاد تفرقه و اختلاف بین فرهنگهای مختلف با ملیت واحد که نتیجتاً منجر به از دست رفتن اتحاد ملی بین آنها می شود، استفاده می کنند. ضرورت این بحث زمانی روشتر می شود که کشور خود را در معرض ارتباطات با توسعه بسیار سریع و غیر قابل کنترل صنعتی و فرهنگی، ارتباطات می بینیم و این در حالی است که اولاً کشور ما قدرت مقابله فنی با این امکانات را ندارد و از طرف دیگر بدلیل وجود تنوع قومی و نژادی و مذهبی کشور کاملاً مستعد برای تحت تاثیر قرار گرفتن در تبلیغات سوء فرهنگی می باشد، و اگر خللی در نحوه تعامل میان فرهنگها بوجود آید نه تنها منافع خود گروه را به خطر می اندازد بلکه این عدم تعامل صحیح منافع گروههای دیگر را نیز به خطر می اندازد و حتی ممکن است منافع ملی و منافی که بگونه ای مرتبط با جهان اسلام است را دچار خسران کند. از این رو برای ایجاد هماهنگی میان فرهنگهای مختلف نیاز به تصمیمات و سیاست هایی است که بتواند مصالح عموم مردم در داخل و مصالح جهان اسلام در خارج از کشور را تامین کند.

1- ساروخانی، 1370، ص 160.

در این پایان نامه سعی شده است که از بیانات مقام معظم رهبری، به عنوان شخصی که با ابعاد مختلف مسائل فرهنگی جامعه و تهدیدات آن آشنا هستند، یک الگوی مناسب فرهنگی مناسب استخراج شود تا با به کار بستن آن بتوان با تهدیدات دشمنان مقابله کرد و منویات نظام اسلامی را در دنیا گسترش داد.

۱-۵- روش شناسی

تحقیقات کیفی در علوم اجتماعی رشد چشمگیری دارد برای کسب نتایج مفید و با معنی در تحقیقات کیفی لازم است داده‌ها به صورت روشمند تحلیل شوند. روش تحقیق حاضر به لحاظ گرداوری داده‌ها و اطلاعات بصورت فیش برداری و مطالعات کتابخانه ای است و در تحلیل داده‌ها و اطلاعات از تحلیل مضمون که یک روش های ساده و کارآمد تحلیل کیفی است، استفاده شده است.

۱-۶- تحلیل مضمون

تحلیل مضمون، روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش، فرایندی برای تحلیل داده‌های متنی است و داده‌های پراکنده را به داده‌هایی متنوع غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند. تحلیل مضمون، صرفاً روش کیفی خاصی نیست بلکه فرایندی است که می‌تواند در اکثر روش‌های کیفی به کار رود.

به طور خلاصه یکی از فنون تحقیقی مناسب در تحقیقات کیفی، تحلیل مضمون است که به طور گسترده‌ای استفاده می‌شود، اما بندرت معرفی شده است از تحلیل مضمون می‌توان به خوبی برای شناخت الگوهای موجود در داده‌های کیفی استفاده کرد. تحلیل قالب مضامین و تحلیل شبکه نیز از ابزارهایی هستند که معمولاً در تحلیل مضمون به کار می‌روند. قالب مضامین، فهرستی از مضامین را به صورت سلسله مراتبی نشان می‌دهد. شبکه مضامین نیز ارتباط میان مضامین را در نگاره‌هایی شبیه تار نما نشان می‌دهد.

۱-۷- تعریف عملیاتی واژگان

خط‌مشی‌گذاری عمومی، خط‌مشی فرهنگی، ارتباطات میان فرهنگی.

خط‌مشی‌گذاری عمومی

خط‌مشی عمومی عبارت است از تصمیم‌ها و سیاست‌هایی که به وسیله مراجع مختلف بخش عمومی از قبیل مجلس، دولت و قوه قضائیه که نماینده حفظ منافع عمومی جامعه می‌باشند، اتخاذ می‌گردد. دولت در مفهوم کلی، یک نهاد قانونی خط‌مشی‌گذاری عمومی است و به صورتهای مختلف مانند قوانین، ضابطه‌ها و مقررات به تعیین خط‌مشی عمومی می‌پردازد.^۱

خط‌مشی فرهنگی

از آنجایی که آمال و آرزوهای هر گروهی با گروه‌های دیگر متفاوت است، هر گروه تعریفی خاص و متفاوت از فرهنگ، خط‌مشی فرهنگی و وضعیت فرهنگی مطرح می‌کند و در نتیجه ارزیابی گروه‌های سیاسی از وضعیت فرهنگی و سیاست‌های فرهنگی نیز احتمالاً در تعارض با دیگر گروه‌ها قرار می‌گیرد.^۲

خط‌مشی فرهنگی در حقیقت همان توافق رسمی و اتفاق نظر مسئولان و متصدیان امور در تشخیص، تدوین و تعیین مهم‌ترین اصول و اولویت‌های لازم‌الرعايه در حرکت فرهنگی است.

۳

ارتباطات میان فرهنگی

ارتباط میان مردمانی که ادراکات فرهنگی و نظام نمادهایشان به اندازه‌ای گوناگون است، که می‌تواند در جریان ارتباط، ایجاد اختلال نماید، ارتباطات میان فرهنگی نامیده می‌شود.^۴

۱- الوانی، 1348، ص 21.

۲- اشتریان، 1391، ص 29.

۳- همان، ص 345.

۴- همایون، 1384، ص 128.